

Navraťte se ke mně celým srdcem, v postu, pláči a nářku. Roztrhněte svá srdce – ne oděv; vraťte se k Hospodinu, svému Bohu, neboť je milostivý a plný slitování, shovívavý a nejvyšší milosrdný.

Jl 2,12-13n

Hříchy některých lidí jsou zjevné, ještě než dojde k soudu; u jiných vyjdou najevo až na soudu. Právě tak jsou zjevné dobré skutky; a pokud ještě nejsou zjevné, nezůstanou skryty.

1Tm 5,24n

Ježíš řekl: „Varujte se konat skutky spravedlnosti před lidmi, jim na odiv; jinak nemáte odměnu u svého Otce v nebesích. Když prokazuješ dobrodiní, nechtěj budít pozornost, jako činí pokrytci v synagógách a na ulicích, aby došli slávy u lidí; amen, pravím vám, už mají svou odměnu. Když ty prokazuješ dobrodiní, ať neví tvá levice, co činí pravice, aby tvé dobrodiní zůstalo skryto, a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí. A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci: ti se s oblibou modlí v synagógách a na nárožích, aby byli lidem na očích; amen, pravím vám, už mají svou odměnu. Když se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři za sebou dveře a modli se k svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto ti odplatí. A když se postíte, netvařte se utrápeně jako pokrytci; ti zanedbávají svůj vzhled, aby lidem ukazovali, že se postí; amen, pravím vám, už mají svou odměnu. Když se postíš, potřij svou hlavu olejem a tvář svou umyj, abys neukazoval lidem, že se postíš, ale svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.“

Mt 6,1-6.16-18

Téma: Postní doba je pomůckou pro dobrý život víry

Máme od dětství povědomost, protože jsme chodili do kostela, že existuje něco, čemu říkáme postní doba, půst. Kde se vzal a proč jej máme nejen ve slovníku, ale začínáme to slovo půst slýchat i v médiích? Dnes je to hlavní téma našeho rozvažování nad Písmem. Kde se vzal? Jak jinak, než že se do křesťanství dostal z židovství. Nebyl to v židovském náboženství nějaký samoučelný trénink životosprávy. Půst byl projev zbožnosti. Existovaly obecné i individuální posty, posty nařízené i posty z osobní, niterné potřeby. A ani zdaleka nešlo jen o omezování se v jídle.

Skutky milosrdenství, kterými uplatňujeme mezi lidmi Boží spravedlnost, modlitba a půst byly zřejmě v době Ježíšově, a jistě nejen v ní, velmi důležité tři projevy zbožnosti. A jak je nám lidem vlastní, často věci nastavujeme tak, aby nám vyhovovaly, a proto Ježíš učí, jak tyto pilíře zbožnosti, které vytvářejí a posilují vztah člověka k Pánu Bohu, žít a uplatňovat, aby neztrácely svou důležitost a nezastupitelnost na cestě ke spáse (do Božího království).

Již několikátou neděli se věnujeme výkladu tzv. Kázání na hoře, nejdelšímu úseku Ježíšových výroků, které máme dochovány v Matoušově evangeliu. Ježíš vyučoval na hoře nejen své učedníky, ale také zástupy, které se k němu scházely. Vyučoval biblické etice své následovníky, ale dával ji ve známost i lidem mimo svůj okruh (připomeňme si alespoň: milovat své nepřátele, modlit se za ty, kdo nám nejsou nakloněni). Řečeno pro současnost: Ježíš nás, členy své církve, vyučuje, jak máme biblickou etiku prosazovat svým jednáním mezi sebou i ve světě. Zároveň ji však máme také vyhlašovat mimo církev, mimo oblast věřících lidí, bez ohledu na to, že pro to můžeme být považováni přinejmenším za nezralé lidi dnešních poměrů.

Spravedlnost (dobrodiní, skutky spravedlnosti)) podle farizejské zbožnosti zahrnovala skutky milosrdenství, modlitby a dodržování půstu. Vracíme se k textu Mt 5,20: „Nebude-li vaše spravedlnost převyšovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského.“ Musíme si dávat dnes pozor na to, aby naše náboženství nebylo nasazovanou maskou, kterou zakrýváme svou pravou tvář, své pravé myšlenky i skryté skutky. Aby to s námi nebylo jako s herci na divadle. Jsou herci, kteří hrají charakterní role tak přesvědčivě, že jsme zaskočeni, když zjistíme, že v osobním životě až tak dobrý charakter neprokazují. A naopak zlosyni na divadle mohou být velkými dobráky a laskavými lidmi v soukromí. O takových říkáme, že jsou výbornými herci. Mezi křesťany by se hrát, předstírat rozhodně nemělo. Křesťané by neměli žít svůj život pod vlivem otázky „Co našemu jednání řeknou lidé“, ale měla by v hlavě stále znít otázka: „Co našemu jednání řekne Bůh?“

Půst znamená rozvíjet v sobě citlivost pro potřeby druhých. Neznamená soustředit se jen na sebe a na své náboženské „výkony“. Postní doba je pomůckou, která nás má znovu přivést k pravému životu víry (z víry). První církev připravovala lidi ke křtu tři roky a období před Velikonocemi bylo tou nejintenzivnější přípravou. Budoucí křesťan byl nejen vyučován, ale také žil v blízkosti již pokřtěných, učil se z jejich příkladu chování a jednání, přicházející Velikonoce měly umocnit důvody a rozhodnutí proč žít jinak, než ostatní svět, proč se obětovat, proč odpouštět, proč pomáhat, proč se modlit. O to se, myslím, jedná i v postním období v současnosti. Jde o promýšlení mé víry, mého života s Pánem Bohem, mé modlitby a času, který věnuji čtení Bible a přemýšlení nad obsahem přečteného. Může to znamenat také intenzivnější scházení ve sboru s ostatními. Má nás vést k rozhodnutí žít lépe s druhými lidmi, být ochotni odpustit a napravit, co nás tíží.

Dnešní Ježíšovo slovo o skutcích dobrodiní, milosrdenství, o modlitbě a o postu nám dává návod, jak smysluplně naplňovat čas, který nazýváme postní dobou. Je to čas přípravy na velikonoční události: směřujeme k těžkým okamžikům Ježíšova utrpení, kdy byl zrazován a opouštěn, blížíme se k tajemství vykoupení nás lidí - jeho smrtí na kříži a jeho vzkříšením z mrtvých.

Pro mou nemoc jsme se na začátek postní doby nesešli, příští týden budu mimo Prahu s mladými z Majáku, a tak bych nám ráda dala úkol: Přemýšlejme, promýšlejme i v modlitbách: Jaké tři pilíře zbožnosti vidím pro svůj život dnes?